

ДОМАШНО НАСИЛИЕ НАД МАЛОЛЕТНИ И НЕПЪЛНОЛЕТНИ

Налице е тенденция за увеличаване броя на делата по Закона за защита от домашно насилие, което показва не толкова, че се е увеличило домашното насилие, колкото това, че е намаляла толерантността към този акт. Все по-малко хора търпят насилието у дома и затова подават сигнали.

Съществуват множество проучвания, според които децата на родители-насилници също осъществяват насилие над собствените си деца. Те повтарят модела и повтарят насилието, което са преживяли. Ето защо, ако малолетният и непълнолетният търси съдействие срещу насилника си, косвено се предпазва от това да върши насилие в бъдеще спрямо своите деца. Много е важно да се осъзнава актът на насилие и да не се приема за нещо нормално. Не бива да се свиква с подобно нещо.

Приема се, че първата стъпка е най-трудна, моментът в който човек осъзнава, че е жертва и трябва да сподели проблема си. Вие имате всички права на възрастните хора, имате достойнство. Не бива да мълчите и да чакате да станете пълнолетен или работещ, за да действате. Децата имат право на своя глас не по-малко от всички останали. Вижте какво направи Грета Тунберг по глобалните въпроси за климата. Между другото в Америка има много голям брой мъже, които са жертви на насилие от страна на жените си.

2.КАКВО ОЗНАЧАВА „НАСИЛИЕ”, СПОРЕД ЗАКОНА

Това не е само физическо въздействие над по-слабия, но както в Закона за защита от домашно насилие, така и в Правилника за прилагане на Закона за закрила на детето съществуват определения на термина „насилие”:

от Правилника за прилагане на Закона за закрила на детето: **"Насилие"** над дете е всеки акт на физическо, психическо или сексуално насилие, пренебрегване, търговска или друга експлоатация, водеща до действителна или вероятна вреда върху здравето, живота, развитието или достойнството на детето, което може да се осъществява в семейна, училищна и социална среда.

Определение на „домашно насилие”, според Закона за закрила от домашно насилие: **"всеки акт на физическо, сексуално, психическо, емоционално или икономическо насилие, както и опитът за такова насилие, принудителното ограничаване на личния живот, личната**

свобода и личните права, извършени спрямо лица, които се намират в родствена връзка, които са или са били в семейна връзка или във фактическо съпружеско съжителство.

За психическо и емоционално насилие върху дете се смята и всяко домашно насилие, извършено в негово присъствие.

Т.е. домашно насилие не е само, да кажем, побой от родител над дете, но всякакви действия, с които се нанася емоционална травма на дето - както се посочи ако детето например е свидетел на заплахи от бащата към майката или обратно, това също е акт на насилие спрямо него; ако тотално е пренебрегнато от родителски грижи и е дете, което самостоятелно не може да се грижи за себе си в чисто битов план – това също е насилие; ако е принуждавано да краде, да проституира или да проси – това е насилие. Мога да ви споделя, че в момента има дело в съда, по което се претендира, че е налице домашно насилие спрямо дете, затова че единият родител е оттеглил писменото си съгласие детето му да напусне страната и да посети другия родител, който живее в чужбина. Все още няма окончателен акт, но тук се разсъждава какви емоционални травми е изпитало детето, разочаровано от постъпката на родителя, който го възпрепятства да види другия си родител.

3. КЪМ КОГО ДА СЕ ОБЪРНЕТЕ

1. Има денонощен телефон, който е към Държавната агенция за закрила на детето, на който може да се подават сигнали от деца/ а деца са всички ненавършили 18 години/. Номерът е 116 111.

2. Родителят, който не е насилник. Той може от ваше име, ако нямате 14 години да подаде сигнали към съд, полиция, прокуратура, отдел „Закрила на детето”. Кажете на другия родител;

3. Друг пълнолетен роднина.

4. Учител, съсед – всеки е длъжен да сигнализира полицията, ако е известно, че се върши престъпление;

5. Отдел „Закрила на детето”. В Кюстендил, той е на адрес: ул. „Ракла” №3 / на улицата на детска ясла „Валя”/, телефон: 078 55 20 39- може и устен сигнал;

6. Универсалният телефон 112;

7. В полицията – можете да подадете устен сигнал или писмен;

8. Прокуратурата – устен или писмен сигнал;

9. Съд – само писмен сигнал – чрез молба. Съдът може да бъде сезиран само ако подалият сигнала има 14-години. Ако пострадалият няма 14 години, молбата се подписва и подава от друго лице – обикновено роднина или директора на дирекция „Социално подпомагане”, който преди това е уведомен за случая;

Към когото и да се обърнете в крайна сметка съдът ще прецени дали има насилие и как да бъдете защитени. За да започне производството пред съда, а компетентен е районният съд по адреса на

пострадалия, е необходима молба. Може да търсите съдействие от различни лица и органи, които да придвижат вашия проблем до съда и той взема решение за вашата защита.

Ако се сигнализира директно съда, какво трябва да съдържа молбата:

1. имената, адреса и единния граждански номер на пострадалия, адреса на дирекция "Социално подпомагане"; в случай че пострадалото лице не може или не желае да разкрие постоянния или настоящия си адрес, то може да посочи друг адрес;
2. имената и настоящия адрес на извършителя или друг адрес, на който може да бъде призван, включително телефон и факс;
3. данни за семейната, родствената или фактическата връзка между пострадалото лице и извършителя;
4. датата, мястото, начина и други факти и обстоятелства за извършеното домашно насилие;
5. подпис.

Ако молбата не е подадена от пострадалия, а от друго лице, съдът има ангажимент да включи в процедурата и пострадалия.

Прилага се и декларация от молителя /пострадалия/ за извършеното насилие, в която се посочват отново данните на жертвата на насилника и се описва конкретният случай на насилие.

Не се плаща такса, за да се разгледа делото, нито се дължи такса ако пострадалият не е доволен от акта на районния съд и реши да обжалва решението пред окръжния съд. Който изгуби делото тогава дължи разноските по него – това може да е родителят, за когото се докаже, че е извършил насилието или този който е подал молбата до съда плаща ако не се установи да е налице насилие.

Много важно! – молбата се подава до съда не по-късно от 1 месец от акта на домашно насилие. Ако молбата е подадена след този срок съдът няма да може да ви осигури защита, не чакайте. Но може да подадете нова молба за защита при нов случай на домашно насилие като следите отново за едномесечния срок. Дори и да има съдебен акт по случай на домашно насилие, това не е пречка при нов случай на насилие да подадете отново молба до съда против насилника.

Ако прокуратурата прецени, че случаят е по-тежък може да образува дело срещу насилника за престъпление, при което вероятните санкции са по-тежки.

Наред с молбата за защита от домашно насилие може да предявите иск срещу насилника да ви плати парична компенсация за причинените ви травми. Дано не се случва никому, но например за счупено чене са присъждани суми в размер между 6 000 лв. и 10 000 лв. За няколко шамара са присъждани обезщетения в размер около 500 лв. и т. н.

4. КАКВИ МЕРКИ ЗА ЗАЩИТА ПОСТАНОВЯВА СЪДЪТ, при доказан случай на насилие

1. задължаване на извършителя да се въздържа от извършване на домашно насилие;

2. отстраняване на извършителя от съвместно обитаваното жилище за срока, определен от съда – не по-дълъг от 18 месеца;

3. забрана на извършителя да приближава пострадалото лице, жилището, местоработата и местата за социални контакти и отдих на пострадалото лице при условия и срок, определени от съда. Обърнете внимание, че съдът може да забрани на насилника да посещава не само семейното жилище, но и някои места, които обичайно се посещават от лицето, претърпяло насилие. Това може да бъде и училището, където учи детето, детска градина, стадиона, където спортува, някакъв клуб по интереси и т.н. Обичайно съдът определя някакво конкретно разстояние, като дистанция за спазване, например да не може да доближава на по-малко от 200 м. жилището, находящо се в квартал „Запад”, бл. 100, примерно. Ако при нов случай се докаже пред съда, че насилникът е нарушил определената по-рано дистанция следва ново наказание, тъй като това вече е престъпление;

4. временно определяне местоживеенето на детето при пострадалия родител или при родителя, който не е извършил насилието, при условия и срок, определени от съда, ако това не противоречи на интересите на детето – до 18 месеца;

5. задължаване на извършителя на насилието да посещава специализирани програми;

6. насочване на пострадалите лица към програми за възстановяване.

Налага се и глоба в размер от 200 до 1000 лв.

Важно!

Когато молбата съдържа данни за пряка, непосредствена или последваща опасност за живота или здравето на пострадалото лице, районният съд в закрито заседание без призоваване на страните издава заповед за незабавна защита в срок до 24 часа от получаването на молбата.

Заповедта се връчва на страните и се изпраща служебно до районното управление на Министерството на вътрешните работи.

Когато от данните по делото е видно, че е необходимо да се предприемат мерки по Закона за закрила на детето, съдът уведомява директора на дирекция "Социално подпомагане".

5. КАКВО ПРАВЯТ ДРУГИТЕ ОРГАНИ:

Отдел „Закрила на детето” работи за установяване най-добрия интерес на детето, т. е. дали детето е в ситуация на риск, може ли да остане в семейното жилище при другия родител, който не е насилник, дали е по-добре за детето да бъде настанено при роднини или в приемно семейство. Трябва да знаете, че настаняването в приемно семейство се случва изключително рядко в такива ситуации, масовият случай е, че родителят насилник се извежда от жилището, забранява му се достъпът до жилището и го грози санкция ако го направи, а детето остава да живее в жилището, заедно с другия родител.

Когато пострадало от насилие е дете, навършило 10 г., по разпоредба от Закона за закрила на детето, то се изслушва от съда в присъствие на социален работник от отдел „Закрила на детето”, може да участва и детски психолог. Детето е препоръчително и в България вече има оборудвани почти навсякъде из страната така наречени „сини стаи”. Те са специално обзаведени, не приличат на съдебна зала, където, детето, даващо обяснения за случая да се чувства по-спокойно и да няма нов пряк контакт с насилника си.

Органите на МВР осъществяват контрол по спазването на мерките, постановени от съда. Например, ако родителят е лишен от правото да обитава семейното жилище, защото е извършил акт на насилие, препис от това съдебно решение получава и полицията, която организира напускането на жилището. Полицията контролира и това родителят да не доближава на определената в съдебния акт дистанция до жилището – органите на МВР могат да изготвят предупредителни протоколи, да го задържат ако се установи, че същият нарушава мерките по защита, те също така сигнализират прокуратурата, тъй като нарушаването на мерките е престъпление.

При нанесени физически наранявания лекар е длъжен да издаде писмен документ, в който да бъдат отразени констатираните от него увреждания.

Младши съдия в Окръжен съд – Кюстендил
Калин Василев